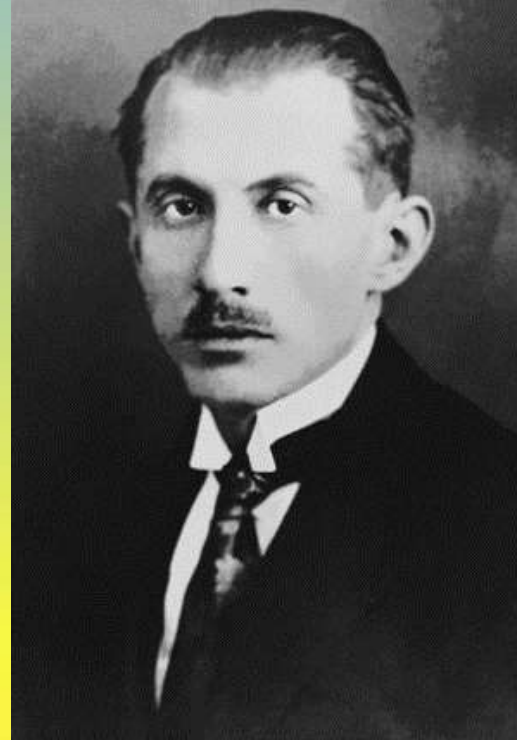
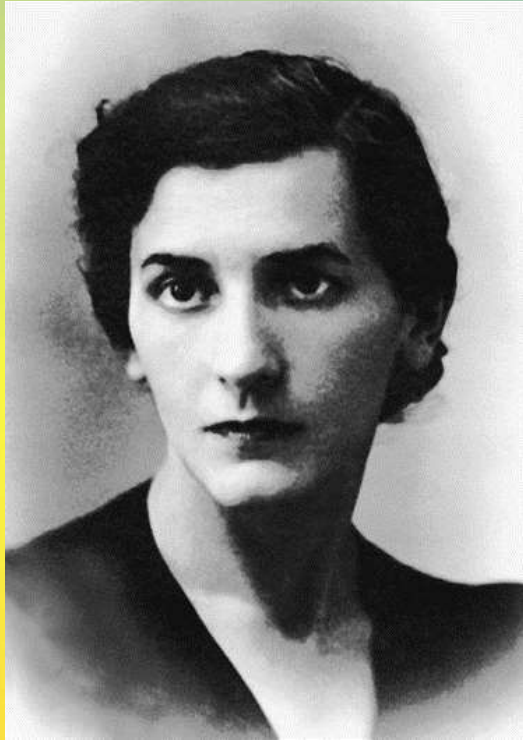

**Дружина провідника українського підпілля
Ольга Коновалець (Ольга Федак)**

*«Ніхто і ніщо не може стати на заваді українцям
обстоювати державність своєї нації»*

Є. Коновалець

«У вогні перетоплюється залізо у сталь, у боротьбі перетворюється народ у націю»

Є. Коновалець

14 червня минуло 130 років від дня народження українського полковника Євгена Коновальця (14 червня 1891 – 23 травня 1938), який створив Організацію українських націоналістів (ОУН) і Українську військову організацію (УВО), якого називають людиною з державницьким мисленням.

Що для нації означає це ім'я? Передусім треба наголосити, що Євген Коновалець з'явився на суспільно-політичних обрідях тоді, коли наш народ складав непрості іспити перед історією. Саме Є. Коновалець був одним із небагатьох національних лідерів, діяльність яких дозволяє сказати: на зорі минулого століття ми заклали основи державності, яку сьогодні обстоюємо й утверджуємо.

У мемуарах «Причинки до історії Української революції», що є радше політичним заповітом, як назвав цю працю український історик Ярослав Дашкевич, Євген Коновалець подає такі ідеї щодо державотворення:

- завдання національно-визвольного руху – це боротьба з окупантами за утворення української держави;
- у боротьбі за українську державу та її забезпечення від агресії зовнішніх ворогів український національно-визвольний рух мусить опиратися на українські збройні сили, українські за своїм командним складом та своєю ідеологією;
- Україна мусить бути єдиною, соборною державою, що веде рішучу боротьбу з будь-якими, інспірованими ззовні, проявами внутрішнього національного сепаратизму;
- дисциплінованість у державному, громадському, економічному, військовому житті;
- непридатність колективного керівництва державою, особливо в складний конфліктний час.

Жінки... Чию мудрість і велич ми несправедливо не помічаємо за постатями їхніх чоловіків, але саме вони були надійним «тилом» і опорою для своїх других половинок. На їхніх очах вершилася історія і доля України.

Сьогодні в рік родини і в рік Є. Коновальця ми представляємо вам родину полковника Є. Коновальця.

Ольга Коновалець – дружина Євгена Коновальця (полковник Армії УНР, командант УВО, голова Проводу українських націоналістів, перший голова ОУН, один з ідеологів українського націоналізму) завжди була поруч з своїм чоловіком і підтримувала його у складних ситуаціях.

Наразі не відомо, як відбувалося зародження почуттів між Євгеном та Ольгою Федак, але безсумнівним є те, що ця зустріч не була випадковою, адже Євген воював у Першу світову війну разом з одним із рідних братів Ольги — Стефаном-Ярославом Федаком і був знайомий також з їхнім батьком Степаном Федаком. А ще разом зі своїм побратимом Андрієм Мельником був вхожим у дім родини Федаків.

Ольга поєднувала дану від природи красу іспанського типу з витонченою тендітністю...

У 1922 році Ольга вийшла заміж за Євгена Коновальця, для якого настановою на все його життя став принцип Песталоцці: «Діяти і виконати — це головна справа!» Пройшовши університетські студії, горнило визвольної війни 1917—1921 років та поразку визвольних змагань, молодий Коновалець уперше підніс ідею створення української збройної сили, очоливши згодом УВО-ОУН.

Подальше життя відкрило для всіх нову Ольгу Федак — дивовижної витримки жінку, з її вмінням блискавично орієнтуватися в ситуації, сміливістю, що межувала з відчайдушністю. Балансуючи між небезпекою і ризиком, у вічних вимушених переїздах Ольга залишалася привітною і зразковою дружиною...

Під час вечірки у салоні готелю «Метрополь» у Женеві на честь Тараса Шевченка усім запам'яталася пані Ольга: «Коли вона ввійшла у супроводі В. Панейка, то це була ціла сенсація!» — згадували її знайомі. У свою чергу Орест Питляр пригадує, як неодноразово українські студенти в Женеві відвідували Полковника, і завше увічливою господинею коло нього була дружина — «гарна з виду жінка, з енергійним обличчям». Ще один спомин доповнює «картину: «Молода, дуже гарна пані Коновалець, людина з високою освітою, дуже вміло надавала гармонійності цим зустрічам...»

Ніжністю й опікою оточив її також чоловік — Євген Коновалець, навіть незважаючи на важкі обставини, повні неспокою, перемін і загроз із боку ворога. Він знаходив час і охоту виконувати різну домашню роботу, щоб зберегти тендітне здоров'я коханої дружини.

При такій дбайливості Ольга Коновалець могла не раз залюбки відвідувати концерти й оперу, чого вона потребувала як духовної поживи при всіх прикрих і важких життєвих проблемах, що тривали від від'їзду подружжя з Галичини в 1922 році й до кінця...

Ольга Федак свідомо ступила на шлях революціонерки поряд зі своїм чоловіком, людиною великої доброти й шляхетності в родинному колі. Втрачене затишся львівського родинного дому зміг заступити їй добрий і сердечний друг життя.

Життєва мандрівка (Литва, Берлін, Відень, Париж, Швейцарія та Італія) вимагала зусиль втримати родину. Їхній син Юрко був оточений дбайливістю батьків, між якими панувала атмосфера гармонійних подружніх стосунків, уваги й взаємної поваги. Через постійні вимушені переїзди Юрко мусив вивчати щораз іншу мову для своїх студій: німецьку, французьку, італійську, але вдома мати примушувала його спілкуватися рідною мовою.

Без перебільшення можна стверджувати, що і для справи ОУН Ольга зробила чимало. Вона не втручалася в організаційні моменти, натомість створювала атмосферу, вкрай необхідну для ефективного вирішення важливих питань функціонування Організації.

Родина Коновальців мала свої правила: гроші сім'ї були у дружини, їх Ольга часто позичала на організаційні справи ОУН. Дружина Коновальця була надзвичайно уважною і дбала про відпочинок чоловіка після виснажливого дня, ініціювала сімейні подорожі.

Водночас в часи, коли на ОУН надходили значні кошти, сама сім'я жила дуже скромно й ощадно. Євген Коновалець високо цінував затишок, створений дружиною на тимчасових помешканнях, і сам при цьому був надзвичайно уважним до неї.

Ось як згадує про це сама Ольга Коновалець: «На останнім нашій помешканні у Женеві був садок і в нім багато квітів. Мій чоловік, коли ходив ранком по ньому і бачив розцвілі рожі, зривав їх і сам укладав у маленькі вази або клав їх на столі в їдальні. Знав, що робить мені тим велику приємність!

*«Наше життя — це був вічний рух, зміни, неспокій.
Вічний приїзд і виїзд»*

О. Коновалець

А «пані Полковникова», завше з нетерпінням чекаючи чоловіка, організовувала чаювання з самоваром, де збиралися найближчі, знімкувала рідних за посадкою дерев, підтримувала теплими словами у коротеньких листівках. Ніколи не усміхалася, але ніхто не бачив і її сліз.

Дружина знала всі уподобання коханого чоловіка... Дуже любив фрукти, особливо яблука. Звик до них із молодечих літ, бо батьки в Зашкові мали гарний фруктовий сад. По обіді відпочивав коротко, читав... Часто вечорами читав досить довго. Його улюблена лектура — це були історичні твори, мемуари, біографії визначних людей. Деякі книжки ми читали рівночасно і ділилися думками й враженнями. До кіна і театру ми ходили дуже рідко. Музику любив, але не мав часу займатися нею. Із відомих опер найбільше любив «Богему» Пуччіні».

Ольга завше намагалася бути сильною коло чоловіка, бути достойною його імені. У дні розлуки та чекання не опускала рук, а займалась написанням тез про видання Михайла Драгоманова, у женеvський період співпрацюючи з виданням «Громада». Таким чином здобула атестат бібліотекаря, що в подальшому дало право на працю за кордоном.

У 1937 році у Львові помирає батько Ольги, який був для неї взірцем і підтримкою по життю. Наступним ударом-катастрофою для жінки стає трагічна смерть полковника Коновальця від ворожої бомби в Роттердамі 23 травня 1938 року. Усю любов свого серця перелила мати-вдова на улюбленого 14-річного сина. А він, у свою чергу, старався зайняти якимось місцем батька у ставленні до зболілої матері і до самої смерті опікувався нею. Він був пластуном, громадським діячем. Коли молодий Юрій Коновалець занедужав на невиліковну хворобу і терпів великі фізичні болі, він намагався приховати правду про свій стан здоров'я перед нею. Помер Юрко на 35-му році життя в Римі... Втрата єдиної дитини — ще страшніша трагедія, яку довелося пережити Ользі Коновалець...

Зі спогадів приятелів і знайомих Ольги, політичних емігрантів відомо, що її шанували й любили, насправді вона була дуже чарівною жінкою!

Сама Ольга Коновалець до останнього працювала у бібліотеці Йосипа Сліпого й, на двадцять років переживши улюбленого сина, у 1978-му померла в Римі, де її й поховали. Її кредо було терплячість.

*Дякуємо
за увагу!*

**Пам'ятник Є. Коновальцю
(м. Івано-Франківськ)**